

LABDARÚGÓ EB 2016

Nyílt mezőn

ARDAI ZOLTÁN

JÓ FOCICSA PAT NINCS PONTOS ÖNISMERET NÉLKÜL.

Most, hogy a magyar futballválogatottat nyomasztó három évtizedes átok végre megtört, érdemes elgondolkodni rajta, mennyiben köszönhetünk magunknak. Mindenekelőtt annak, hogy sem a vereségeinket, sem a győzelmeinket nem tudtuk feldolgozni. Vagy elbíztuk magunkat, vagy mély apátiába estünk. A foci sem egyikre, sem másikra nem ad okot. Minden egyes meccsben benne van a vereség eshetősége, még a legjobb csapat számára is. Ha nem így lenne, minden izgalmát elveszítené a játék. VB- vagy EB-szereplés csak kötéli-degzetű válogatottnak és fájdalomtűrésre is képes háttér-tábornak való, hiszen az ott fellépő csapatok – köztük a nagyon erősek is – a kupagyőztes kivételével mind el kell bukjanak.

Ezt nem tudni: kínos hungarikum volt idáig. Amikor a '84-es futball EB-n a „vörös ördögök” öt góllal kaptak ki a franciáktól, a csalódott belga médiában nem a vak düh, nem is az apátia, hanem a gondolkozóbb fajta resignáció hangjai kerekedtek felül. Az efféle bátor bánat nem válik kultikussá: ked-

vező irányban kivezet önmagából. Két év múltán a belgák a felső VB-körbe jutottak. Ha egybevetjük a két összeállítását (a játsszók listáját a '86-ban négy közé érő belga válogatott és ennek két évvel korábbi, beomlott elődje esetében), kitűnik, hogy hét játékos ugyanaz, vagyis nagyjából a 0 : 5-ös eredménynek adatott meg a korrekció esélye. A következő évtizedben – hasonló próbatételnél – nem mutatkozott esztelennek a török sajtó és köztelevízió sem. Így az előzőri török EB-szereplés kudarcát az ottani futballszövetség nem kiáltotta ki példás megtorlást követelő nemzeti gyalázatnak – nem verte szét maga bittal a jégverte vetés épen maradt felét –, és a török válogatott a következő EB-n már a nyolc közé nyomult, az első e századi VB-n pedig már érmes is lett. Ami bennünket illet, a „ne igyon az, aki nem bírja” igazságát belátva a '90-es évekre elintéztük, hogy jó válogatottunk soká ne lehessen. A megszokottá vált, monoton sorjázó selejtező-kiesések ugyanis sokkal kevésbé háborgatják a nemzet álmát: az ilyen nem is oly nagy csalódások másnapján felkecmeregni enyhébben keserves. A jelentősebb kínokat fütyörészve ráhagytuk – például – a csehekre (EB-döntővesztés lidérces aranygóllal '96-ban, fagyosan váratlan EB-elődöntős vesztés a görögök ellen 2004-ben, nesztek, palivecek, egyétek!). Most azonban, hogy évtizedek múltán visszatértünk a világgöztvetítéses aréna zord fénykörébe, ámulva tapasztalhatunk valami fölöttébb

újat a honi tévé-körítés és a meccs-közvetítések dolgában.

Először is, lélektani értelemben jól sikerült a válogatottat tornára eresztetni. Nyomtalanul eltűnt a régebben legyűrhetetlen kór – amelyet akkoriban a honi köztvéte teszefosza módon áteresztett, de ezzel gerjesztett is. A korábban egyszerre túlmagasztalt és megfenyegetett futballistákat végre nem terheltük az 1954-es svájci VB-döntő korrigálásának feladatával. Másodszor: sikerült a három meccsen veretlenül maradó csapatot úgy dicsérni az M4-en – óvatokodásba sem veszve –, hogy majd a vesztést is értelmesen lehessen kezelni, a kiesésből érkező játékosokat jól lehessen fogadni, épen hagyva a nézői kedvet az EB további menetét illetően. Hála az égnek, időközben (a magyarmentes focitornák nagy kontinuitása korában) a *taktikai szakértés* is bő teret nyert a meccsközvetítések közeiben. Nem mintha a csapatmozgások logisztikájára összpontosító mérkőzés- és játéksituáció-elemzések rendre felölhelhetnék az eredmények teljes magyarázatát, de ránk férnek, sokkalta közönség-pallérozóbb hatásúak, mint merőben pszichológista megfelelőik. Az *infotainment* jegyében az M4-be hívott sportoló- és színészvendégektől mást várunk: szellemes észrevételeket, amelyeket netán még a felkészült foci-analitikus is mulatságosnak talál. Ilyen tekintetben a normál műsoridős beinvitálások hozadéka a közepesnél kicsit gyengébb volt, míg a celeb-infantilista éjszakai plusz-műsoré már abszolúte elégtelen. A *live*-kommentátori teljesítményeket viszont új fejlődési fokra segítheti a „kiscsapatok” ez évi EB-menetelése. A még nyitott meccset nem az archívum sugallata szerint kell kommentálni, és kínos minden gólnál – és mindig *csak* akkor – hangosan újraértelmezni (megint rosszul) a vaksin közvetített folyamatot. Ha a szpíker képes észrevenni, hogy pontozásos alapon ugyan még az osztrák csapat vezet, de a magyar tendencia már nagyon nem kedvez neki, akkor előbb-utóbb egy olasz-szlovákon is képes lehet hasonlóra. A papírformára építő riporter stratégia, a múltbéli adatokat kitüntető, jósolgatós hangvétel mindig is kellemetlen vonása volt a magyar nyelvű közvetítéseknek, de reméljük, immár ellehetetlenülően van. •